

# **RZĄDOWY PROGRAM OGRANICZANIA PRZESTĘPCZOŚCI I ASPOŁECZNYCH ZACHOWAŃ**

## **„RAZEM BEZPIECZNIEJ”**

### SPIS TREŚCI

1. Ogólne założenia programu „Razem bezpieczniej”.
2. Cele programu.
3. Podmioty zaangażowane w realizację programu.
4. Zasadnicze podstawy i obszary działania:
  - 4.1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania.
    - 4.1.A. Przemoc w rodzinie.
  - 4.2. Bezpieczeństwo w szkole.
  - 4.3. Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej.
  - 4.4. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
  - 4.5. Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej.
  - 4.6. Ochrona dziedzictwa narodowego.
5. Bank Dobrych Praktyk.
6. Działania na rzecz propagowania programu.
7. Monitorowanie i ocena realizacji programu.
8. Finansowanie programu.

## **1. OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU „RAZEM BEZPIECZNIEJ”**

Poczucie bezpieczeństwa – lub jego brak – przesądza o jakości życia i rozwoju społeczeństwa. Dlatego ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego należą do zasadniczych zadań państwa.

Żadne okoliczności nie mogą zdejmować z instytucji państwowych odpowiedzialności za wykonywanie zadań. Policja i inne formacje ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego nie powinny być zastępowane przez obywateli, czy organizacje społeczne. Jeżeli Policja i inne formacje zyskają na zaufaniu obywateli, jeśli zaczniemy działać razem – możemy zbudować społeczeństwo bardziej stabilne. Wymaga to od Policji zwiększenia skuteczności. Konieczne jest też zapewnienie mechanizmów stałej współpracy Policji, administracji rządowej i samorządowej, organizacji społecznych, ludzi aktywnych, aby poprawić bezpieczeństwo. Nie stanie się to z dnia na dzień. Jeżeli jednak zaczniemy naprawdę pracować razem, możemy osiągnąć cel, jakim jest bezpieczniejsze życie w naszym kraju.

Program „Razem bezpieczniej” ma ograniczyć skalę zjawisk i zachowań, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia. Jest on zgodny z przyjętym przez Radę Ministrów dokumentem „Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015”. Jednym z jego priorytetów jest „Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa”, w której realizację w pełni wpisuje się program „Razem bezpieczniej”. W dokumencie tym wskazuje się, że „przy współpracy z lokalnymi społecznościami należy dążyć do tworzenia efektywnych lokalnych systemów bezpieczeństwa oraz wspierać działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa lokalnego, w szczególności mając na celu ograniczenie najbardziej dokuczliwej dla obywateli przestępczości pospolitej”.

Program, realizowany przy właściwej diagnozie zagrożeń i oczekiwań społecznych, obejmować może wiele obszarów i być otwarty na wszelkie inicjatywy instytucjonalne i obywatelskie. Tak zbudowane bezpieczeństwo będzie traktowane przez społeczeństwo jako dobro wspólne.

## **2. CELE PROGRAMU**

- 2.1. Wzrost realnego bezpieczeństwa w Polsce.**
- 2.2. Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców Polski.**
- 2.3. Zapobieganie przestępczości i aspołecznym zachowaniom poprzez zaktywizowanie i zdynamizowanie działań administracji rządowej na rzecz współpracy z administracją samorządową, organizacjami pozarządowymi i społecznością lokalną.**

## **2.4. Poprawienie wizerunku Policji i wzrost zaufania społecznego do tej i innych służb działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.**

### **3. PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ PROGRAMU**

Głównym koordynatorem działań realizowanych w ramach programu jest **Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji**, który przy wsparciu Komendanta Głównego Policji, powoła zespół koordynacyjny. W jego skład wejdą przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Sportu, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Transportu, Ministerstwa Budownictwa oraz formacji podległych MSWiA. W każdym z tych resortów właściwy minister wyznaczy koordynatora, upoważnionego do współpracy z MSWiA.

Na poziomie województwa zadania wynikające z programu koordynuje **wojewoda** przy pomocy zespołu, w skład którego wejdą przedstawiciele przede wszystkim administracji samorządowej, Policji, Państwowej Straży Pożarnej czy Straży Granicznej. Zespół ten będzie inicjował i koordynował działania programu na swoim terenie, zbierał informacje o jego realizacji, a następnie przedkładał Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji sprawozdania i wnioski.

Powiaty i gminy powinny włączać się w realizację programu na zasadzie dobrowolności. Działania informacyjne i promocyjne będą zmierzały m.in. do wytworzenia wśród jednostek samorządu terytorialnego swego rodzaju „mody” na „Razem bezpieczniej”. Program ten powinien stanowić skuteczne narzędzie wspierające realizację ustawowych działań organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W powiecie wiodącą rolę w realizacji programu powinien mieć **starosta** jako przewodniczący komisji bezpieczeństwa i porządku. Komisja, w skład której wchodzi m.in. [art. 38 a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. nr 142 poz. 1592)] przedstawiciele Policji, Państwowej Straży Pożarnej i prokuratury, powinna wspierać starostę przy realizacji programu.

W gminach zadania „Razem bezpieczniej” będzie inicjował i realizował **wójt** (burmistrz, prezydent miasta). Może go wspierać komisja rady gminy (miasta) oraz osoby i instytucje działające na rzecz bezpieczeństwa.

Zadania programu mogą realizować grupy robocze złożone z przedstawicieli podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo oraz specjalistów zaproszonych do

współpracy. Prace grup roboczych, w zależności od szczebla realizacji zadań, powinny być zsynchronizowane z pracami wymienionych zespołów i komisji.

Partnerami administracji rządowej w realizacji programu powinny być organizacje społeczne, kościoły, związki wyznaniowe. O propagowanie wśród nich idei „Razem bezpieczniej” powinni zabiegać wojewodowie i starostowie.

Zintensyfikowana zostanie współpraca Policji w ramach Europejskiej Sieci Prewencji Kryminalnej (EUCPN), powołanej na mocy decyzji Rady Unii Europejskiej z dnia 28 maja 2001 roku, w wyniku realizacji postanowień szczytu w Tampere. Głównym zadaniem EUCPN jest rozwijanie programów prewencyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań osób nieletnich, przestępczości miejskiej i narkotykowej na poziomie Unii Europejskiej oraz wspieranie programów i działań krajowych i lokalnych.

#### **4. ZASADNICZE PODSTAWY I OBSZARY DZIAŁANIA**

Do ustalenia pełnego obrazu zagrożeń i potrzeb społecznych w dziedzinie bezpieczeństwa niezbędne są, poza informacją statystyczną, m.in. rzetelne badania opinii publicznej, dialog społeczny, praca na szczeblu lokalnym (np. w formie grup osiedlowych). Bardzo ważne jest też wykorzystywanie aktywności i wiedzy dzielnicowych.

Rzetelna realizacja programu będzie wymagała współpracy z ośrodkami naukowymi, m.in. Instytutem Wymiaru Sprawiedliwości, działającym przy Ministerstwie Sprawiedliwości, zwłaszcza przy badaniu zagrożenia przestępczością i potrzeb społecznych w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa.

Na podstawie aktualnej wiedzy o stanie i poczuciu bezpieczeństwa określono obszary działania programu i kierunki aktywności zaangażowanych podmiotów. Każde przedsięwzięcie wymaga zdiagnozowania problemu, ustalenia przyczyn jego powstania, możliwości przeciwdziałania, a następnie wyznaczenia zadań, by zapobiec bądź wyeliminować zagrożenia. Podkreślenia wymaga ramowy charakter programu. Zawsze należy brać pod uwagę uwarunkowania lokalne. W opracowywaniu tych zadań należy uwzględnić partnerów, którzy wesprą działania. Należy pamiętać o współpracy Policji ze strażą gminną (miejską) i Żandarmerią Wojskową, a także Strażą Graniczną w wybranych obszarach.

Trzeba przekonać obywateli, by chcieli być partnerami Policji i innych instytucji ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego – także w kontekście egzekwowania ich obowiązków.

W celu upowszechnienia wiedzy wśród społeczeństwa w 2007 roku zostaną opracowane w MSWiA poradniki, m.in. o tym:

- jak złożyć zawiadomienie o przestępstwie,

- co robić, gdy jest się świadkiem przestępstwa lub wykroczenia,
- jakie są sposoby zapobiegania przestępczości,
- jakie są prawa ofiary przestępstwa,
- jak złożyć skargę na działanie funkcjonariusza oraz przedstawicieli innych instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo obywateli.

W każdej jednostce Policji do końca 2007 roku zostaną zorganizowane ogólnodostępne punkty informacyjne dla obywateli.

Do najważniejszych obszarów wymagających podjęcia działań w ramach programu należy zaliczyć:

#### **4.1. BEZPIECZEŃSTWO W MIEJSCACH PUBLICZNYCH I W MIEJSCU ZAMIESZKANIA**

##### **Problemy**

1. Utrzymujące się zagrożenie przestępczością pospolitą, wciąż wysoki poziom zjawisk chuligańskich i patologicznych.
2. Wzrastające zagrożenie przestępstwami popełnianymi przez osoby pozostające pod wpływem alkoholu czy narkotyków.
3. Brak rzetelnej analizy realnego poziomu zagrożenia przestępczością i wykroczeniami.
4. Anonimowość, bierność, brak poczucia odpowiedzialności za dobro wspólne, dające „nieme przyzwolenie” na popełnianie przestępstw i wykroczeń.
5. Brak adekwatnej i sprawnej reakcji na zawiadomienie o przestępstwach, a w szczególności na zawiadomienia o wykroczeniach – naruszeniach ładu publicznego, zachowaniach i czynach patologicznych.
6. Niewłaściwa organizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznej oraz osiedli sprzyjające zachowaniom aspołecznym, popełnianiu przestępstw i wykroczeń.
7. Brak koordynacji działań oraz bierność i mała skuteczność podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo [Policja, straż gminna (miejska)] i przestrzeń publiczną (np. odpowiedzialnych za stan dróg, porządku, oświetlenia, warunki sanitarne). Brak ich współpracy z lokalnymi społecznościami i organizacjami.
8. Nieefektywna organizacja i dyslokacja służby prewencyjnej Policji, w tym patroli interwencyjnych, dzielnicowych, wynikająca m.in. z:
  - rutyny, braku dobrej analizy i koordynacji w organizacji służby,
  - zbyt częstego braku reakcji lub reakcji nieskutecznej, szczególnie na tzw. drobne przestępstwa i wykroczenia,
  - mało skutecznego nadzoru służbowego, zbyt częstych przypadków tolerancji wobec patologii w służbie.

9. Wciąż zbyt niski poziom zaufania społeczeństwa do formacji ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, zbyt mała gotowość do uczestniczenia w przedsięwzięciach partnerskich.
10. Złe regulacje prawne, które utrudniają zwalczanie przestępczości i patologii we współpracy ze społeczeństwem.
11. Funkcjonowanie licznych lokali gastronomicznych czy sklepów nocnych, które często są ogniskami zachowań patologicznych lub zakłóceń porządku publicznego.

## **Zadania**

1. Rzetelna analiza zagrożeń bezpieczeństwa i realnych potrzeb społeczności lokalnych pod względem bezpieczeństwa.
2. Rzetelna analiza stanu służby prewencyjnej Policji, ze wskazaniem głównych problemów i oceną współpracy ze strażami gminnymi (miejskimi) i innymi podmiotami ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.
3. Zintegrowana organizacja i dyslokacja służby:
  - oparta na analizach, uwzględniających dane i doświadczenia różnych komórek organizacyjnych Policji, oraz na mapach zagrożeń, opracowanych wspólnie z podmiotami pozapolicyjnymi, a zawierających informacje m.in. uzyskane w wyniku konsultacji społecznych, badań potrzeb oraz problemów społeczeństwa,
  - zapewniająca koordynację działań poszczególnych komórek organizacyjnych Policji,
  - zapewniająca komunikację między różnymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz bezpieczeństwa w celu wspólnego planowania i koordynacji działań oraz oceny osiągniętych efektów.
4. Zwiększenie liczby patroli Policji i innych formacji **w tych miejscach i czasie**, gdzie są najbardziej potrzebne, poprzez:
  - efektywniejsze wykorzystanie zasobów kadrowych w Policji,
  - większy udział Straży Granicznej w realizacji zadań policyjnych (m.in. zatrzymania, poszukiwania, kontrole, służba patrolowa) oraz działań administracyjno-porządkowych, zwłaszcza w rejonach przygranicznych (konieczność nowelizacji ustawy o Straży Granicznej),
  - wykorzystywanie sił i środków Żandarmerii Wojskowej,
  - przekazanie przez Policję części zadań innym podmiotom, takim jak Straż Graniczna (konwoje cudzoziemców w ramach właściwości Straży Granicznej, strzeżone ośrodki dla cudzoziemców, areszty w celu

deportacji), Służba Więzienna (konwoje między jednostkami penitencjarnymi).

5. Promowanie i efektywne wykorzystanie możliwości technicznych, a w szczególności monitoringu wizyjnego miejsc publicznych, skorelowanego z odpowiednią organizacją służby Policji i straży gminnych (miejskich).
6. Wzmocnienie roli dyżurnych jednostek organizacyjnych Policji, położenie szczególnego nacisku na profesjonalne przyjmowanie zawiadomień o przestępstwach i wykroczeniach, w tym naruszeniach porządku publicznego, zachowaniach i czynach patologicznych.
7. Aktywny dzielnicowy, jako policjant pierwszego kontaktu, który identyfikuje lokalne problemy bezpieczeństwa i porządku publicznego, dostarcza ważnych informacji pochodzących z rozpoznania rejonu i inicjuje lokalne inicjatywy na rzecz bezpieczeństwa.
8. Budowa lokalnych systemów powiadamiania o zagrożeniach, patologiach z wykorzystaniem: rad osiedli, sołtysów na obszarach wiejskich, korporacji taksówkowych, itd.
9. Podniesienie jakości realizacji zadań poprzez:
  - wzmocnienie systematycznego nadzoru służbowego jako stałego elementu organizacji służby, w tym podniesienie jakości odpraw do służby,
  - stanowcze piętnowanie i eliminowanie przypadków patologii, bierności i braku reakcji na zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego.
10. Wypracowanie mechanizmów współpracy między administracją samorządową, Policją wraz ze strażami gminnymi (miejskimi), prywatnymi przewoźnikami, w szczególności korporacjami taksówkowymi.
11. Zwiększenie odpowiedzialności Policji (przy zachowaniu integralności i spójności formacji) oraz innych podmiotów odpowiedzialnych za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku.
12. Podjęcie systematycznej kontroli lokali gastronomicznych, punktów sprzedaży alkoholu pod względem: posiadania zezwolenia na sprzedaż alkoholu, spełniania norm sanitarno-epidemiologicznych i budowlanych (konieczna współpraca Policji z administracją samorządową, Sanepidem, PIH, PINB itd.).
13. Przygotowanie i promowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, a zmniejszających anonimowość, takich jak: promowanie tzw. bezpiecznej architektury, oświetlenia, oznakowania informacyjnego.

14. Wspieranie i promowanie działań budujących więzi społeczne po przeprowadzeniu ogólnopolskich kampanii społecznych w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
15. Utworzenie i promocja Banku Dobrych Praktyk.
16. Utworzenie i prowadzenie interaktywnej strony internetowej.
17. Organizacja konferencji i seminariów promocyjnych i edukacyjnych.
18. Monitorowanie prawa i inicjowanie w nim zmian, mających poprawić efektywność działań.
19. Prowadzenie edukacji na rzecz bezpieczeństwa.
20. Inicjowanie i prowadzenie prac w dziedzinie napraw dewastacji, eksponowanie odpowiedzialności za dbałość o utrzymanie porządku.
21. Wprowadzanie skutecznych metod i środków technicznego zabezpieczania mienia (np. znakowanie).
22. Wypracowanie skutecznych mechanizmów zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych.

#### **Sposoby wsparcia realizacji zadań**

1. Przegląd dotychczasowych i wypracowanie skuteczniejszych regulacji w zakresie metod i form pełnienia służby dzielnicowych i patrolowej.
2. Zapewnienie spójności realizacji zadań prewencji w skali całej Policji przy dostosowaniu do lokalnych potrzeb, koordynowanie pracy służby prewencyjnej ze służbą kryminalną:
  - usprawnienie reakcji na każde zawiadomienie (m.in. udzielenie porady, interwencja),
  - przygotowanie jednolitego wzoru postępowania dyżurnego jednostki przy przyjmowaniu zgłoszeń.
3. Opracowanie i wdrożenie koncepcji lepszego wykorzystania zasobów informatycznych do usprawnienia organizacji służby prewencyjnej Policji (analiza i ocena zagrożeń).
4. Zmiana formuły konkursów „Dzielnicowy roku” i par patrolowych (od 2007 roku – z położeniem nacisku na aspekt praktyczny i promowanie profesjonalizmu oraz właściwej postawy w służbie).
5. Konsekwentne promowanie profesjonalizmu i zaangażowania w służbie (nagrody motywacyjne, możliwości awansu).



6. Budowa rzetelnego i przejrzystego partnerstwa z administracją samorządową przy zachowaniu jedności, integralności i bezstronności Policji:
  - budowa wspólnych programów działania na rzecz bezpieczeństwa (w tym finansowanie etatów lub służb ponadnormatywnych Policji), połączonych z rozbudową systemu monitoringu,
  - udostępnianie przez władze samorządowe pomieszczeń **na centra skarg i informacji**, gdzie będzie można złożyć skargę (wyodrębnione numery telefoniczne) m.in. na brak reakcji Policji i straży gminnych (miejskich) oraz przedstawiać swoje uwagi co do bezpieczeństwa i porządku,
  - tworzenie grup osiedlowych, łączących przedstawicieli Policji, straży gminnej (miejskiej), administracji samorządowej, służby miejskiej, wspólnot, spółdzielni mieszkaniowych, stowarzyszeń, rad parafialnych, które wspólnie będą oceniały stan bezpieczeństwa na osiedlach,
  - nagradzanie organizatorów najlepszych lokalnych inicjatyw w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.
7. Rejestracja i archiwizacja wszystkich zgłoszeń na numery alarmowe: 112 i 997.
8. Systematyczne zachęcanie do zawiadamiania Policji o przestępstwach i patologiach, np. poprzez program „Reaguj, powiadom, nie toleruj”.

**Podmiot odpowiedzialny:** minister właściwy do spraw wewnętrznych.

**Podmioty współpracujące:** ministrowie właściwi do spraw: zabezpieczenia społecznego, oświaty i wychowania, zdrowia, transportu, budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, Minister Sprawiedliwości, Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, wojewodowie, jednostki samorządu terytorialnego, spółki grupy PKP SA., firmy transportowe.

#### **4.1.A. PRZEMOC W RODZINIE**

##### **Problemy**

1. Brak reakcji, bierność i tolerancja dla przemocy w rodzinie i zachowań patologicznych.
2. Niska aktywność instytucji odpowiedzialnych za ustalenie potrzebujących pomocy oraz pomoc ofiarom przemocy w rodzinie.
3. Brak skutecznej współpracy instytucji odpowiedzialnych za zwalczanie przemocy w rodzinie.
4. Niski poziom świadomości społecznej i wiedzy o zachowaniach, reakcjach i działaniach, które są przejawami przemocy w rodzinie.

## **Zadania**

1. Promowanie odpowiednich wzorców życia rodzinnego (opartych na wzajemnej pomocy, szacunku, partnerstwie, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy itp.).
2. Edukowanie osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie procedury prawnej.
3. Zwiększenie skuteczności procedury Niebieskich Kart oraz zacieśnienie współpracy instytucji i organizacji społecznych świadczących pomoc prawną, psychologiczną i socjalną dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
4. Organizowanie szkoleń tematycznych dla osób pracujących nad ograniczeniem zjawiska.
5. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Zlecenie organizacjom pozarządowym zadań w zakresie szkoleń, poradnictwa, pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
7. Podniesienie wiedzy na temat symptomów przemocy w rodzinie wśród personelu medycznego podstawowej opieki zdrowotnej oraz szpitali.

**Podmiot odpowiedzialny:** minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w ramach *Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*.

**Podmioty współpracujące:** ministrowie właściwi do spraw wewnętrznych, oświaty i wychowania, zdrowia, Minister Sprawiedliwości, Komendant Główny Policji, wojewodowie, jednostki samorządu terytorialnego, partnerzy społeczni, w tym organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.

## **4.2. BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE**

### **Problemy**

1. Przesłupstwa i wykroczenia w szkołach oraz w bezpośrednim sąsiedztwie szkół.
2. Łatwy dostęp do alkoholu i narkotyków w środowisku szkolnym.
3. Niewłaściwa reakcja społeczna na przejawy zjawisk patologicznych w otoczeniu szkół.
4. Niezadowolający stan współpracy osób, a także instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w środowisku szkolnym, a zwłaszcza na linii: dyrekcje - nauczyciele – uczniowie – rodzice - Policja, niski poziom wzajemnego zaufania, co może skutkować:
  - brakiem możliwości identyfikacji istniejących problemów,
  - obawą, niechęcią przed rzetelnym zajęciem się niepokojącymi zjawiskami.
5. Tolerancja dla zachowań patologicznych.

## **Zadania**

1. Rzetelna analiza i identyfikacja problemów bezpieczeństwa szkolnego nie tylko na poziomie ogólnym, ale także w odniesieniu do poszczególnych placówek oświatowych i ich okolic.
2. Ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń w szkołach oraz w bezpośrednim otoczeniu szkół.
3. Zbudowanie skutecznych i podlegających ocenie mechanizmów współpracy dyrekcji (nauczycieli) – rodziców – uczniów i Policji wraz ze strażami gminnymi (miejskimi) w zakresie bezpieczeństwa w szkołach.
4. Zwiększenie skuteczności ochrony szkół:
  - patrole szkolne, posterunki w rejonach i placówkach najbardziej zagrożonych,
  - powiązanie odpowiedzialności policjantów i strażników gminnych (miejskich) za poszczególne rejony szkolne,
  - upowszechnienie wizyjnego monitorowania wejść do publicznych i niepublicznych szkół i placówek oświatowych dla dzieci i młodzieży.
5. Konsekwentne reagowanie na patologie – budowanie przekonania, że nie są one tolerowane.
6. Ograniczenie dostępu do alkoholu i narkotyków w środowisku szkolnym.
7. Systematyczne kontrolowanie pod względem bezpieczeństwa szkół i ich okolic, w szczególności dróg do i ze szkoły.
8. Edukacja dla bezpieczeństwa, w tym także edukacja medyczna, ze szczególnym uwzględnieniem pierwszej pomocy.
9. Podniesienie wiedzy na temat symptomów przemocy w szkole wśród pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania oraz higienistek szkolnych.
10. Upowszechnienie w szkołach programów profilaktycznych ukierunkowanych na wyeliminowanie agresji wśród młodzieży oraz używania przez nią substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki).
11. Usprawnienie systemu prawnego, stworzenie prawnych gwarancji ochrony dzieci i młodzieży.
12. Wykorzystanie środków masowego przekazu w celu promowania prospołecznych wzorców zachowań.

## **Sposoby wsparcia realizacji zadań**

1. Tworzenie grup szkolnych – łączących dyrekcje szkół, nauczycieli, rodziców, Policję i straże gminne (miejskie):
  - dokonujących wspólnych analiz zagrożeń,

- wypracowujących szkolne programy bezpieczeństwa,
  - oceniających stan bezpieczeństwa szkoły i okolicy.
2. Inicjowanie i prowadzenie badań dotyczących bezpieczeństwa szkolnego (takich jak np. badania „Opinia uczniów, nauczycieli oraz rodziców na temat bezpieczeństwa w szkole” przeprowadzone przez Ośrodek Konsultacji Dialogu Społecznego w Warszawie w maju 2005 r.).
  3. Promowanie skutecznych rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa szkolnego:
    - organizowanie konkursu „Bezpieczna szkoła”.
  4. Rozszerzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami kościelnymi na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa w szkole i jej okolicy.
  5. Współpraca z organizacjami społecznymi i kościelnymi w celu propagowania spędzania wolnego czasu w sposób wolny od patologii.
  6. Organizowanie lokalnych i wojewódzkich forów wymiany doświadczeń, dobrych praktyk i oceny stanu bezpieczeństwa szkolnego.

**Podmiot odpowiedzialny:** minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, minister właściwy do spraw wewnętrznych.

**Podmioty współpracujące:** ministrowie właściwi do spraw: administracji publicznej, zabezpieczenia społecznego, zdrowia, kultury fizycznej i sportu, Komendant Główny Policji, wojewodowie, jednostki samorządu terytorialnego, partnerzy społeczni, w tym organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.

### **4.3 BEZPIECZEŃSTWO W ŚRODKACH KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ**

#### **Problemy**

1. Utrzymujące się zagrożenie przestępczością pospolitą na szlakach kolejowych (mimo spadku ogólnej liczby przestępstw z jednoczesnym wzrostem wykrywalności w tej kategorii), zwłaszcza zwiększenie się liczby:
  - przestępstw pospolitych, w tym kradzieży kieszonkowych,
  - zakłóceń porządku publicznego, w szczególności zachowań chuligańskich,
  - wybryków grup młodzieżowych na dworcach, stacjach i przystankach kolejowych.
2. Wysoki poziom zagrożenia przestępczością, wykroczeniami oraz innymi zjawiskami nieakceptowanymi społecznie w środkach komunikacji miejskiej:
  - rozbojami, kradzieżami, wymuszeniami rozbójniczymi,
  - wandalizmem, dewastacją,
  - agresją słowną (wzywiska, zaczepki).

3. Zakłócenia porządku podczas przemieszczania się uczestników imprez masowych (festiwale, koncerty, imprezy sportowe).
4. Zagrożenie dla bezpieczeństwa wielu osób spowodowane kradzieżami i dewastacją elementów infrastruktury środków komunikacji publicznej.
5. Zobojętnienie pracowników komunikacji publicznej na łamanie prawa, w szczególności brak reakcji na przypadki okradania pasażerów, akty chuligańskie i wandalizm.

### **Zadania**

1. Rzetelna analiza zagrożeń przeprowadzona wspólnie przez Policję, Straż Graniczną, administrację odpowiedzialną za transport, straż ochrony kolei, spółki kolejowe - ustalenie szlaków, miejsc, czasu i charakteru najpoważniejszych zagrożeń.
2. Dokonanie podobnej analizy publicznej komunikacji miejskiej we współpracy z administracją samorządową i przy wykorzystaniu opinii mieszkańców.
3. Organizacja służby adekwatnie do zidentyfikowanych zagrożeń. Wykorzystanie Straży Granicznej do realizacji zadań w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa.
4. Systematyczne ocenianie efektów działań i dokonywanie ewentualnych korekt.
5. Promowanie technicznych środków wspierających bezpieczeństwo (np. komunikacyjnych systemów antynapadowych).

### **Sposoby wsparcia realizacji zadań**

1. Realizacja zadań zawartych w „Porozumieniu o współdziałaniu w zakresie strategii zmierzającej do poprawy bezpieczeństwa na obszarach kolejowych”, zawartego pomiędzy Komendantem Głównym Policji, Komendantem Głównym Straży Granicznej, Komendantem Głównym Żandarmerii Wojskowej a Spółką PKP SA. 6 lipca 2004 roku.
2. Prowadzenie nasilonych akcji zwalczania przestępstw i patologii w środkach komunikacji publicznej (wywiadowcy, funkcjonariusze umundurowani), we współpracy z przewoźnikami w takim czasie i w takich miejscach, gdzie zagrożenia występują najczęściej, m.in. w weekendy itd. (np. akcja „komunikacja”).
3. Wprowadzanie skutecznych metod i środków technicznego zabezpieczenia mienia (np. znakowanie elementów infrastruktury, instalowanie monitoringu wizyjnego w pojazdach i na dworcach, zapewnienie środków łączności) z jednoczesną kontrolą, np. punktów skupu metali kolorowych lub złomu w celu zlikwidowania paserstwa (np. propagowanie systemu identyfikacji mienia DNA Program).

4. Wykorzystanie Straży Granicznej w ochronie przed przestępczością szlaków komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym (kontrola na drogach, dworcach autobusowych i kolejowych).
5. Budowa sprawnego powiadamiania o zagrożeniach i patologiach w środkach komunikacji publicznej, przy wykorzystaniu środków technicznych, z udziałem przewoźników:
  - organizacja szkoleń dla pracowników komunikacji publicznej o reagowaniu na zagrożenia i patologie.

**Podmiot odpowiedzialny:** minister właściwy do spraw wewnętrznych.

**Podmioty współpracujące:** minister właściwy do spraw transportu, Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, straż ochrony kolei, spółki grupy PKP SA., w tym przewoźnicy kolejowi, wojewodowie, jednostki samorządu terytorialnego, firmy transportowe.

#### **4.4. BEZPIECZEŃSTWO W RUCHU DROGOWYM**

##### **Problemy**

1. Duża liczba wypadków drogowych, szczególnie ze skutkiem śmiertelnym.
2. Duża ilość przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka.
3. Nadmierna prędkość pojazdów i liczne przypadki nieużywania pasów bezpieczeństwa.

##### **Zadania**

1. Zwiększenie liczby i aktywności patroli policyjnych na drogach, szczególnie w rejonie dużych miast (zintensyfikowanie wykrywania substancji psychoaktywnych u kierowców, intensyfikacja kontroli prędkości pojazdów wraz z ciągłym wdrażaniem nadzoru automatycznego).
2. Usprawnienie działań z zakresu kontroli technicznej pojazdu.
3. Intensyfikacja kontroli przewoźników pod względem przestrzegania przepisów ustawy o transporcie drogowym (współpraca Policji z Inspekcją Transportu Drogowego).
4. Edukacja w celu kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego prawa innych uczestników tego ruchu.
5. Upowszechnianie zasad ratownictwa drogowego oraz z zakresu udzielania pierwszej pomocy.
6. Promowanie działań na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
7. Zaostrzenie przepisów prawa w stosunku do sprawców łamiących przepisy ruchu drogowego, których naruszenie jest przyczyną lub skutkiem najcięższych

i najczęstszych wypadków drogowych (np. tych, którzy kierują pojazdem pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, nie używają pasów bezpieczeństwa).

8. Usprawnienie systemu ściągalności mandatów karnych w celu wykształcenia w kierowcach przeświadczenia o surowości i nieuchronności kary za naruszanie przepisów.

### **Sposoby wsparcia realizacji zadań**

1. Włączenie „Wychowania komunikacyjnego” do Programu „Edukacji dla bezpieczeństwa”.
2. Realizacja programów profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
3. Opracowanie i wdrożenie zasad kształtowania bezpiecznej przestrzeni w ruchu drogowym.

**Podmiot odpowiedzialny:** minister właściwy do spraw wewnętrznych, minister właściwy do spraw transportu.

**Podmioty współpracujące:** ministrowie właściwi do spraw: administracji publicznej, budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, oświaty i wychowania, zdrowia, Minister Sprawiedliwości, Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, główny inspektor transportu drogowego, wojewodowie, jednostki samorządu terytorialnego, partnerzy społeczni, w tym organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.

## **4.5. BEZPIECZEŃSTWO W DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ**

### **Problemy**

Ochrona małej i średniej przedsiębiorczości przed wymuszeniami, napadami i przestępczością pospolitą.

### **Zadania**

1. Zapewnienie dostępności i przejrzystości ewidencji działalności gospodarczej, procesu wydawania zezwoleń i licencji (np. poprzez wprowadzenie ewidencji internetowej – zadanie głównie administracji samorządowej).
2. Zorganizowanie przejrzystej komunikacji między Policją, a przedsiębiorcami przez:
  - włączanie rzetelnych przedsiębiorców do współpracy na rzecz bezpieczeństwa,
  - wspólną identyfikację najistotniejszych problemów w celu bezpiecznego prowadzenia uczciwej działalności gospodarczej.

3. Objęcie wzmocnionym dozorem policyjnym miejsc, gdzie prowadzenie działalności gospodarczej jest szczególnie zagrożone.

#### **Sposoby wsparcia realizacji zadań**

1. Opracowanie poradnika bezpieczeństwa dla drobnych przedsiębiorców (2007 rok).
2. Organizowanie przez administrację samorządową forów dialogu i partnerstwa dla bezpieczeństwa, z udziałem przedsiębiorców, Policji, służb porządkowych i inspekcji.
3. Opracowanie nowych zadań dla dzielnicowego – powoływanie w komendach powiatowych, rejonowych i miejskich tzw. mężów zaufania dla zagrożonych przedsiębiorców.

**Podmiot odpowiedzialny:** minister właściwy do spraw wewnętrznych.

**Podmioty współpracujące:** ministrowie właściwi do spraw: administracji publicznej, gospodarki, Minister Sprawiedliwości, Komendant Główny Policji, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje i instytucje gospodarcze, przedsiębiorcy.

### **4.6. OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO**

#### **Problem**

Systematyczne niszczenie dziedzictwa narodowego w całym kraju, zwłaszcza drewnianych zabytkowych kościołów, skutkujące utratą dóbr (kradzież, zniszczenie, zaginięcie, nielegalny wywóz, pożary).

#### **Zadania**

1. Podejmowanie międzyinstytucjonalnych skoordynowanych inicjatyw w celu ochrony zabytków, m.in. wspólne inspekcje i kontrole obiektów ze zgromadzonymi dobrami kultury, prowadzone przez przedstawicieli wojewódzkich konserwatorów zabytków, Policji i Państwowej Straży Pożarnej.
2. Upowszechnianie nowoczesnych technicznych środków zabezpieczeń (wraz z monitoringiem) zarówno na wypadek klęsk żywiołowych, jak i przestępczej działalności człowieka, np. kradzieży, dewastacji.
3. Kontynuowanie systemowej rejestracji zbiorów, wraz z dokumentacją fotograficzną i opisową, z uwzględnieniem znakowania obiektów ruchomych.
4. Przeprowadzanie szkoleń, wydawanie publikacji, współpraca z wyspecjalizowanymi strukturami resortu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, stowarzyszeniami, towarzystwami itd.



5. Poprawa wymiany informacji o skradzionych i poszukiwanych zabytkach, w oparciu o przepis art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
6. Stworzenie centralnego systemu informacji o wydanych pozwoleniach na wywóz zabytków za granicę.
7. Podjęcie działań nad stworzeniem w strukturach organów ścigania specjalistycznej komórki do zwalczania przestępczości przeciwko zabytkom.

#### **Sposoby wsparcia realizacji zadań:**

1. Wprowadzenie ewentualnych zmian i dalsza realizacja Narodowego Programu Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa narodowego na lata 2004 – 2013”.
2. Bank Dobrych Praktyk – przykłady prawidłowej współpracy.
3. Systematyczne zwracanie podległym jednostkom i instytucjom uwagi na wagę problemu, jakim jest podnoszenie stanu ochrony dziedzictwa narodowego.

**Podmiot odpowiedzialny:** minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, minister właściwy do spraw wewnętrznych.

**Podmioty współpracujące:** ministrowie właściwi do spraw: administracji publicznej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, Szef Obrony Cywilnej Kraju, jednostki samorządu terytorialnego, kościoły i związki wyznaniowe, instytucje resortu kultury i dziedzictwa narodowego: Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych, Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, muzea, organizacje i stowarzyszenia zrzeszające przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia, Straż Leśna, Straż Parków Narodowych, Służba Celna, Żandarmeria Wojskowa, organizacje zajmujące się ochroną dziedzictwa kulturowego, stowarzyszenia kolekcjonerskie, media.

## **5. BANK DOBRYCH PRAKTYK**

Podstawowym warunkiem skuteczności programu „Razem bezpieczniej” jest wymiana dobrych doświadczeń w dziedzinach, których dotyczy program. Dlatego Departament Bezpieczeństwa Publicznego MSWiA utworzy wykorzystując do tego celu głównie Internet **Bank Dobrych Praktyk**, który połączy doświadczenia administracji rządowej (w tym Policji, z uwzględnieniem funkcjonującej bazy Zakładu Służby Prewencyjnej Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie – *Centrum Monitorowania Inicjatyw Obywatelskich na Rzecz Bezpieczeństwa Społeczności Lokalnych*) i samorządowej oraz organizacji społecznych. Powstanie też nowoczesna, interaktywna strona internetowa, w ramach której będzie działać

m.in. forum dyskusyjne. Prowadzone będą również konsultacje i konferencje na poziomie lokalnym i ogólnopolskim.

Bank Dobrych Praktyk ma stanowić bazę sprawdzonych inicjatyw dotyczących poprawy bezpieczeństwa, z której będą mogły korzystać społeczności lokalne przy rozwiązywaniu konkretnych problemów na swoim terenie. Bank zostanie utworzony na szczeblu centralnym i będzie zawierał przykłady realizowane przede wszystkim na szczeblu lokalnym.

- Bank Dobrych Praktyk będzie promowany za pośrednictwem Internetu, środków masowego przekazu, szkoleń, konferencji,
- przewiduje się organizację lokalnych lekcji dobrych praktyk, prowadzonych przez ekspertów z zakresu prewencji i zapobiegania przestępczości lub autorów polecanych rozwiązań,
- warunkiem zamieszczenia inicjatywy w Banku Dobrych Praktyk będzie uprzednia weryfikacja jej skuteczności pod kątem założonych celów i osiągniętych efektów,
- w Banku Dobrych Praktyk powinno się także umieścić przykłady skutecznych doświadczeń innych państw w realizacji polityki poprawy bezpieczeństwa.

## **6. DZIAŁANIA NA RZECZ PROPAGOWANIA PROGRAMU**

Dla realizacji programu niezmiernie ważna jest właściwie dobrana i przygotowana kampania promująca jego założenia i cele. Należy powołać zespół ekspertów odpowiedzialnych za zbudowanie i wdrożenie kampanii promocyjnej „Razem bezpieczniej”.

Program powinien mieć własne logo, które byłoby znakiem rozpoznawczym, umieszczanym na wszelkich materiałach związanych z tym przedsięwzięciem.

Kampania promująca musi być czytelna, jasna, motywująca do właściwych zachowań w sferze bezpieczeństwa własnego i otoczenia. Społeczeństwu należy pokazywać, że warto nie tylko współpracować ze służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo, ale także samemu zadbać o bezpieczeństwo w swoim otoczeniu.

Najlepszym sposobem dotarcia do odbiorcy są środki masowego przekazu – ogólnopolskie, regionalne i lokalne. Kampania promująca treści zawarte w programie musi spełniać oczekiwania mediów, a wręcz zachęcać je do podjęcia tych ważnych ze społecznego punktu widzenia zagadnień. Istotną rolę do odegrania będą mieli tu rzecznicy wojewodów. Trzeba pamiętać, żeby przekaz medialny zarówno na szczeblu regionalnym, jak i ogólnopolskim, był jednolity. Należy starać się o objęcie programu (całego, bądź też poszczególnych jego obszarów) patronatem medialnym stacji telewizyjnych, radiowych i gazet.

Dobrze jest też zaangażować się w realizację programów o charakterze społeczno-edukacyjnym, dotyczących problematyki podjętej przez „Razem bezpieczniej”. Eksperti realizujący i znający program powinni brać udział w organizowanych przez media okazjonalnych dyskusjach, debatach, wywiadach poświęconych problemom bezpieczeństwa.

Program „Razem bezpieczniej” należałoby promować też przez spoty telewizyjne i radiowe oraz wykorzystanie możliwości reklamy zewnętrznej. W działania te, prowadzone w ramach kampanii społecznej, należy zaangażować organizacje pozarządowe i różne grupy społeczne.

W ramach realizacji programu należy stworzyć stronę internetową – aktywną, często aktualizowaną, ciekawą graficznie, bogatą w treści przygotowane dla poszczególnych grup odbiorców. Na tej stronie powinien być umieszczony Bank Dobrych Praktyk. Podmioty uczestniczące w realizacji programu powinny na swoich stronach internetowych zamieszczać materiały edukacyjne i promocyjne dotyczące poszczególnych obszarów „Razem bezpieczniej”.

## **7. MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI PROGRAMU**

### **7.1. Czynniki dostarczające ocen**

- poziom zagrożenia przestępczością i wykroczeniami według policyjnych statystyk,
- postrzeganie stanu bezpieczeństwa przez mieszkańców, w szczególności istotne będą badania poczucia zagrożenia mieszkańców wzorowane na National Crime Survey w Wielkiej Brytanii,
- postrzeganie przez mieszkańców działań Policji i innych formacji ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz ich ocena,
- działania podejmowane i realizowane przez poszczególne podmioty w ramach programu oraz skala ich współpracy (w tym m.in. zwiększenie liczby patroli prewencyjnych, pojawianie się inicjatyw obywatelskich),
- rozwój rozwiązań technicznych na rzecz bezpieczeństwa,
- zmiany w infrastrukturze w celu tworzenia bezpiecznej przestrzeni,
- wprowadzanie proponowanych przez „Razem bezpieczniej” zmian w edukacji i szkolnictwie.

### **7.2. Podmioty odpowiedzialne za ocenę efektów**

Powinny to być podmioty funkcjonujące w ramach programu – zespół przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji, zespoły utworzone przy wojewodach. W przypadku przystąpienia do realizacji programu przez organ samorządu terytorialnego odpowiednio - starosta przy pomocy powiatowej komisji do spraw bezpieczeństwa i porządku, wójt

(burmistrz, prezydent miasta). Półroczną ocenę realizacji programu Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji będzie przedstawiał Radzie Ministrów.

### **7.3. Okresowość oceny**

- centralnie – po przeprowadzeniu ważniejszych badań opinii publicznej,
- wyrywkowo – w stosunku do określonych obszarów (np. zmiany w infrastrukturze, przestępczość nieletnich, itp.),
- co kwartał wojewodowie przedstawiają analizę i ocenę realizacji programu z sugestiami korekt i dalszych działań,
- co pół roku minister właściwy do spraw wewnętrznych będzie występował do pozostałych członków Rady Ministrów zaangażowanych w realizację programu z zapytaniem odnośnie konieczności zmian przepisów prawnych należących do ich właściwości w zakresie wynikającym z realizacji programu.

Powołany zespół koordynacyjny będzie monitorował stan prawny pod kątem realizacji zadań programu, a konieczność podjęcia inicjatyw legislacyjnych będzie sygnalizowana właściwym podmiotom.

## **8. FINANSOWANIE PROGRAMU**

Finansowanie rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” zostało rozłożone na okres 9 lat. Szereg przedsięwzięć realizowanych w ramach programu wpisuje się w zadania poszczególnych jednostek i może być realizowana w ramach bieżącej działalności.

W projekcie budżetu państwa na rok 2007 w części 42 sprawy wewnętrzne dział 754 w ramach realizacji nowych zadań zabezpieczono na realizację programu „Razem bezpieczniej” 320 tys. złotych w tym na:

kampanię informacyjną	- 150 tys. zł
zorganizowanie ogólnokrajowej konferencji	- 100 tys. zł
przeprowadzenie badań opinii społecznej	
odnośnie zagrożenia i poczucia bezpieczeństwa obywateli	- 50 tys. zł
stworzenie interaktywnej strony internetowej	- 20 tys. zł
Łącznie:	- 320 tys. zł

Środki w wyżej wymienionej kwocie będą planowane w budżecie MSWiA corocznie przez cały okres realizacji programu z przeznaczeniem na działania o charakterze centralnym (informacja i promocja, zadania koordynacyjne, badania opinii społecznej).

Jednocześnie konieczna jest aktywizacja społeczności lokalnych i stworzenie mechanizmu finansowego zachęcającego do realizacji przedsięwzięć proponowanych w

ramach programu. W tym celu zabezpieczono w budżecie państwa na 2007 rok w ramach rezerwy celowej ( część 83, dział 758, rozdział 75818, poz.54) na realizację programu „Razem bezpieczniej” kwotę 3 mln złotych. W kolejnych latach zakłada się utrzymanie kwoty 320 tys. zł – z przeznaczeniem na realizację zadań o charakterze centralnym (działań informacyjnych, badań opinii społecznej itp.), a także kwoty 3 mln zł na zadania realizowane w ramach środków z rezerw celowych. Środki z rezerwy celowej będą przekazywane do budżetów wojewodów z przeznaczeniem na dotacje na dofinansowanie zadań mieszczących się w ramach programu dla organizacji pożytku publicznego. Ponadto w celu przekazania lub wspólnego wykonywania zadań określonych w programie wojewodowie będą mogli zawierać z jednostkami samorządu terytorialnego stosowne porozumienia administracyjne. Wojewodowie w ramach składanych sprawozdań z realizacji zadań przedstawią Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji wykorzystanie środków finansowych z rezerwy celowej.

**Obszary działania, w ramach których będą dofinansowywane zadania programu „Razem bezpieczniej”, realizowane przez organizacje pożytku publicznego (dotacje) i samorząd terytorialny (porozumienia administracyjne):**

- 1) analiza zagrożeń bezpieczeństwa i diagnoza potrzeb społeczności lokalnych w zakresie bezpieczeństwa,
- 2) realizacja przedsięwzięć z zakresu szeroko rozumianej edukacji dla bezpieczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży (w tym edukacja medyczna oraz problematyka udzielania pierwszej pomocy),
- 3) inicjowanie przedsięwzięć z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działania na rzecz zwiększania świadomości społecznej w tym zakresie (w tym m.in. edukowanie ofiar/świadków przemocy w zakresie przysługujących praw i procedury prawnej, poradnictwo, szkolenia dla osób pracujących z ofiarami przemocy etc.),
- 4) inicjowanie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie i ograniczenie przestępczości dzieci i młodzieży w szczególności w szkołach, w tym przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej oraz edukacja w zakresie negatywnych skutków sięgania po alkohol, narkotyki i środki odurzające,
- 5) działania mające na celu promowanie właściwych wzorców zachowań, jednoznacznie negujących wszelkie przejawy przemocy oraz patologii,
- 6) promowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo w zakresie planowania przestrzeni publicznej, promowanie tzw. „bezpiecznej architektury”, właściwego oświetlenia, oznakowania, zwiększanie bezpieczeństwa w okolicach szkół etc.,

- 7) promowanie wykorzystania możliwości technicznych (m.in. monitoringu), mających na celu poprawę bezpieczeństwa w miejscach publicznych,
- 8) budowa lokalnych systemów powiadamiania o zagrożeniach i patologiach społecznych,
- 9) promowanie zasad zabezpieczenia mienia (znakowanie etc.),
- 10) przedsięwzięcia mające na celu promowanie bezpieczeństwa podczas imprez masowych,
- 11) promowanie technicznych środków wspierających bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej,
- 12) edukacja w celu kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego prawa innych uczestników tego ruchu, w tym upowszechnianie zasad ratownictwa drogowego,
- 13) działania mające na celu promowanie przejrzystości zasad prowadzenia działalności gospodarczej,
- 14) inicjowanie działań mających na celu ochronę zabytków oraz promowanie nowoczesnych technicznych środków zabezpieczeń (wraz z monitoringiem), zarówno na wypadek klęsk żywiołowych, jak i przestępczej działalności człowieka.

Konstrukcja dofinansowania, a nie finansowania w całości realizacji zadań, ma na celu motywowanie organizacji pozarządowych do poszukiwania alternatywnych źródeł finansowania.

Program ustanowiony przez Radę Ministrów, realizujący „Strategię Rozwoju Kraju na lata 2007-2015” jako program wieloletni zostanie wpisany do ustawy budżetowej i ujęty w załączniku do ustawy budżetowej w części 42 – sprawy wewnętrzne, dział 754, rozdział 75495. Środki na jego realizację będą przyznawane w ramach limitów wydatków na dany rok budżetowy, ujętych w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej zgodnie z przepisami art. 117 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).

Nakłady na realizację programu z budżetu państwa w okresie jego realizacji tj. 2007-2015 będą się kształtować ogółem 29.880.000 zł, w tym w latach 2007 – 2009 w sposób następujący:

- 2007 r. – 3.320.000 zł,
- 2008 r. - 3.320.000 zł,
- 2009 r. - 3.320.000 zł.

W kolejnych latach 2010 – 2015 analogicznie – corocznie 3.320.000 zł.